

Pročilo iz okolice Žužemberka

Marija Škrbe iz Žužemberka je pribežala v taborišče Moni- mešce za drugimi begunci. Tam so jo zaslili in dejali izpovedi na zapisnik. Iz tega zapisnika povzemamo nekaj ki morejo zanimati naše čitatelje.

Marija Škrbe, rojena Benčina v Loškem potoku 8. 12. 1900, je v Žužemberku, vdova, izpove:

Prej sem živela pri starših v Srednjem Lipovcu, kjer smo mestvo, nazadnje last mojega brata Stane Benčina, o ka- pa ne vem, če je še živ, ker so ga partizani zelo preganjali. 1921 sem se omožila z Antonom Škrbetom, posestnikom in- tem v Žužemberku. Imela sem pet otrok, od katerih je tu- menoj hčerka Nada.

Partizani so začeli ropati pri nas že leta 1942. Našo hišo so kajo na piko, ker je možev brat Stanko Škrbe duhovnik, ka- sv. Petra v Ljubljani. Avgusta 1943 so Italijani požgali domačijo z zažigalnimi bombami. Leta 1944 je šla 19 letna Cirila obiskat svojo teto v Novo mesto. Čez tri dni so partizani in jo odpeljali, češ, da je šla v Novo mesto izda- zane. Odpeljali so jo najprej v Ribnico, kjer da naj bi meseca na prisilnem delu. Že po enem tednu so jo od- na Goru pri Sodražici in tam ustrelili. Ker nam ni bilo več v Žužemberku smo se preselili 24. aprila 1944 v Novo kjer smo ostali do 8. 5. t. l. Med tem smo pripravili ves les za novo hišo v Žužemberku, pa so nam Nemci vse ko so zasedli Žužemberk. 8. 5. t. l. smo se preselili k so- v Mali vrh pri Mirni peči, ker smo se čutili tam bolj Sin Lado je bil odveden od partizanov leta 1944, pa jim je tem se je učil pekovske obrti v Ljubljani. Sedaj nam o- sodi ni ničesar znanega. Ko smo bili na Malem vrhu je (Dalec na tretji strani)

OBLASTI ZDAJ ČAKAJO NA ŽENO IN OTROKA

Boston. — Ameriške naselni- ške oblasti v Bostonu čakajo na ladjo iz Nove Zelandije. Na tej ladji je žena nekega ameriške- ga vojaka s svojim 8 mesecev starim otrokom, ki se vozita brez dovoljenja v Ameriko. Ze- na se je vtihtapila na ladjo in spotoma so jo odkrili na ladji skrito. Kaj bodo zdaj napravi- le z njima naselniške oblasti, se še ne ve. Tudi imena še niso dali v javnost.

Boje se, da bo naš kongres sprejel ostre poslave proti slavam

Washington. — Kongresni vo- ditelj izjavljajo bojazen, da bo kongres sprejel ostre protidelav- ske postavbe, če se bodo stavke nadaljevale. Voditeljem se je posrečilo, da so preprečili glaso- vanje o dveh predlogih za regu- lacijo unij, toda v nadalje, pra- vijo voditelji, se ne bodo več mo- gli ustavljati pritisku.

Dočim svarijo voditelji, da je treba počakati, da se kri pomiri in ne sprejemati protidelavskih postav v času razburjenja, pa se slišijo iz kongresa glasove, da je prišel čas, da kongres "potip- lje" neodgovorne elemente in da bi s tako akcijo kongresa unije kot take ali delavstvo ne bilo pri- zadeto.

Oba predloga, ki sta bila odo- brena v odsekih in čakata na akcijo v zbornicah, govorita o ostri kazni proti unijam, če pre- lomijo obljube, da ne bodo stav- kale. Eden predlogov je naper- jen proti unijskim raketerjem, ki zahtevajo od farmarjev de- narno odškodnino, če hočejo vo- ziti svoje pridelke v mesto na trg.

Unija ponuja nova pogajanja z G.M.

John Marvar umrl

Ameriški Slovenci so izgubili zopet enega svojih pionirjev. Včeraj zjutraj je namreč umrl v Mt. Sinai bolnišnici John Mar- var po domače Novžil v visoki starosti 76 let. Družina stanuje na vlogu Richmond in White Roads. Soproga Frances mu je umrla pred 11 leti, sin Ray pa pred 9 leti. Tukaj zapuša sina Ernesta in tri hčere: Christine Marvar, Frances Praprotnik in Josephine Smith ter vnuke. Bil je član društva Srca Jezusovega, samostojno.

Pokojni John Marvar je bil doma iz vasi Vrh, fara Žužem- berk, odkoder je prišel v Ameri- ko leta 1889, torej je bil med prvimi slovenskimi naseljenci v Clevelandu. Dolgo let je vodil gostilno na 54. cesti in St. Clair. Bil je eden prvih slovenskih gostilničarjev v Clevelandu, za- to tudi splošno poznan tukaj. Leta 1918 se je pa družina pre- selila na deželo, kjer prebiva še danes.

Pokojni John Marvar je bil blaga duša, veren in kremenite- ga značaja. Vsakemu, ki ga je prošil pomoči ali nasveta, je rad ustregel, če je le mogel.

Pogreb bo iz Svetkovnega po- grebnega zavoda na 152. cesti. Čas pogreba bo naznanjen jutri. Naj blagi mož pokojno spi v ameriški grudi, preostalih pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Avtna unija, ki je poklicala svojih 175,000 članov na stavko, je pripravljena obnoviti pogajanja z Ge- neral Motors. Delavski tajnik Schwellenbach je poklical obe stranki na posvet v Washington.

STAVKO BODO ČUTILE VSE FIRME, KI IZDELUJEJO DELE ZA AVTOMOBILE

Detroit, Mich. — Unija avtnih delavcev (CIO) je prišla z nenadno ponudbo, ko je poklicala korporacijo General Motors na obnovev pogajanj, da se s tem čim prej konča stavka v avtni industriji, kjer je doma 175,000 delavcev, Walter P. Reuther, podpredsednik unije avtnih delavcev je rekel, da bo danes vprašal General Motors, naj bi zastopni- ki obeh strank zopet začeli pogajanja glede zahteve unije za 30% zvišanje v mezdah in plačah avtnim delavcem.

Iz Washingtona se poroča, da je delavski tajnik Schwellen- bach poklical obe stranki v Washingtonu, da bi se tukaj pobotali. Dočim je unija že sprejela to povabilo, ni G. M. še nič odgovorila.

Stavka se vrši v 93 tovarnah General Motors po deželi. Piket- ne straže so skoro pri vseh to- varnah, kjer je pa vse mirno. Nikjer ni nihče poskušal iti sko- zi piketne straže.

Včeraj se je sestalo šest gla- vnih uradnikov unije CIO, ki vo- dijo stavko. Namen je odločiti, če naj se pokliče na stavko tudi vse firme, ki izdelujejo brodje za General Motors.

Zahteve unije so 30% izbolj- šanja pri mezdah, kar je toliko kot bi delavci dobivali za 40 ur de- la plačo za 52 ur.

General Motors dolži unijo, da je sklicala stavko, ne da bi po- čakala odgovora korporacije gle- de zahteve unije, dasi je unija vedela, da korporacija priprav- lja odgovor. Vsi tedaj je kor- poracija umaknila svoj predlog za 10% zvišanje mezd in plač.

Z raznih krajev dežele se po- roča, da bodo vsled te stavke pri- siljene ustaviti obrat vse firme, ki izdelujejo razne dele za avto- mobile.

Podpredsednik unije, Reuther, je izjavil, da se bije boj za odlo- čitev, če naj imajo delavci kaj pravice ali ne. Zahteval je tudi, da dobi unija pravico pregleda- ti vse poslovne knjige korpora- cije, k čemer je korporacija od- govorila, da bi se unija s tem vtikala v notranje posle firme.

PREDSEDNIKOVA MATI JE STARA 93 LET

Grandview, Mo. — Mrs. Mar- tha Truman, mati predsednika Zed. držav, je v nedeljo prazno- vala svoj 93. rojstni dan. Še do lanskega leta je lahko čitala brez očal. Zdaj ji čita hči Mary Jane, s katero živi sama v tem me- stu. Rojena je bila 25. nov. 1852 na farmi, kjer je zdaj re- zidenčni okraj v Kansas City.

Povedala je, da jo njen sin Harry (predsednik) pokliče naj- manj enkrat na teden po telefo- nu iz Washingtona, piše pa da ji vsaj trikrat na teden. Na svoj 93. rojstni dan je tudi povedala, da bo dočakala 100 let.

Včeraj je predsednik prijetno presenetil svojo mamico s svo- jim obiskom. Ob osmih je odle- tel z letalom iz Washingtona, zvečer ob 8:14 je bil pa zopet v prestolnici. Javnost ni zvede- la o tem obisku, dokler ni bil Mr. Truman zopet na varnem v Beli hiši.

General Motors dolži unijo, da je sklicala stavko, ne da bi po- čakala odgovora korporacije gle- de zahteve unije, dasi je unija vedela, da korporacija priprav- lja odgovor. Vsi tedaj je kor- poracija umaknila svoj predlog za 10% zvišanje mezd in plač.

Z raznih krajev dežele se po- roča, da bodo vsled te stavke pri- siljene ustaviti obrat vse firme, ki izdelujejo razne dele za avto- mobile.

Podpredsednik unije, Reuther, je izjavil, da se bije boj za odlo- čitev, če naj imajo delavci kaj pravice ali ne. Zahteval je tudi, da dobi unija pravico pregleda- ti vse poslovne knjige korpora- cije, k čemer je korporacija od- govorila, da bi se unija s tem vtikala v notranje posle firme.

Tovarna v Toledo, Ohio je ustavila obrat

Toledo, O. — Toledo Steel Products Co., ki je izdelovala valve za motorje, je obvestila svoje delavce, da bo zaprla vrata za nedoločen čas. Vodstvo podjetja pravi, da ne vidi, kako more obratovati s kakim dobi- čkom, zato raje zapre vrata.

Pri podjetju je stavka od 13. novembra. Vsi delavci na stav- ki so bili s pismom obveščeni, naj si poiščejo delo drugje, ker kompanija ne bo več poslovala, torej je tudi nadaljna stavka brez pomena. Stavka ni bila av- torizirana od unije.

Če se kdo kesa tatvine, ti se gotovo

Newark, N. J. — Svedrovcu so vlomili v tukajšno klavnico ter odnesli 150,000 rdečih znamk. Drugi dan je bilo pa meso vzeto iz racioniranja.

Brezovo olje kazni za tatvino

Wilmington, Del. — John Colter, star 42 let je bil obsojen zaradi tatvine na 3 leta zapora in na 10 udarcev po gletem hrbtu. Šerif mu je kazni s šibo že odmeril na dvorišču jetnišnice. ko je kazal toplomer 37 sto- pinj.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

Washington. — Ohijski sena- tor Taft je v senatu ostro napad- el politiko predsednika Truma- na, ki bo povzročila večjo infla- cijo, kot si pa kdo predstavlja.

Mr. Taft je v svojem govoru poudarjal, da je Truman s svo- je politiko nepreudaren, ker za- govarja višje plače in mezde, v istem času pa skuša držati k- tlom cene raznim produktom.

Varnostni direktor svari, da bodimo oprezní pri steklenih stvareh

Clevelandski varnostni direktor Frank D. Celebrezze svari me- ščanstvo, da je treba biti opre- znim povsod, tudi pri stvareh, ki se nam zde brez nevarnosti. Za zgled kaže na dogodek, ki se je pripetil pred nekaj tedni. Nekega moškega, ki živi na An- sel Rd., je dražila pipa v kopal- nici, ki je puščala. Pipa je bila iz porcelana. Pa je pipo trdo pritisnil, da se je zdrobila. Ste- klo ga je močno ranilo v roko. Zdravnik je moral napraviti šest

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Tožba za odškodnino

Pri okrajni sodnji v Cleve- landu je vložena tožba v vsoti \$2,000,000 v prilog zapuščin 26 uslužbencev East Ohio Gas Co., ki so umrli pri lanskí eksploziji. Tožba je proti Gas Machinery Co. 1600 Waterloo Rd., kot gla- vnim stavebnikom plinskih tan- kov, proti Pittsburgh Des- Moines Steel Co., ki so postavili tanke ter proti mestu Clevelan- du, ki je dovolilo postaviti ne- varne plinske tanke.

Nov naslov

Vojški kurat, kapetan Louis B. Baznik, ima zopet nov na- slov in sicer: Ch. (Capt.) Louis B. Baznik, Hg. 3rd Bn. 349 Inf. Regt. APO 88, c/o Postmaster New York, N.Y. Mislimo, da je g. Baznik zdaj stationiran v Kanalu pri Gorici.

Za kongresnika

Senator William M. Boyd, ki služi v ohijski legislaturi že 12 let kot senator in prej kot posla- nec, bo drugo leto kandidiral, kot se sliši, za kongresnika-at- large v Washington. Mr. Boyd je bil v legislaturi zelo popula- ren in je splošno znan po državi zaradi svoje aktivnosti. Ako bo res kandidiral ima zelo lepo pri- liko biti izvoljen. Mr. Boyd je rodom Hrvat — Boić.

Pisma imajo pri nas

Sledeči imajo pri nas pisma od svojcev iz stare domovine: Terezija Turk, John Pengal, Mrs. Jerica Božić in Jože Faj- diga.

Pobiranje asesmenta

Društvo sv. Družine št. 207 KSKJ naznanja tajnik Fred M. Filip, da bo pobiral asesment nočjo od 6 do 8 v navadnih pro- storih.

Klub Ljubljana

Jutri večer ima svojo mese- čno sejo klub Ljubljana v na- vladnih prostorih in ob navad- nem času. Članstvo je prošeno, da se udeleži v velikem številu.

Angleška policija je obkolila tri židovske vasi v Palestini

Jeruzalem, 25. nov. — Angle- ške padalne čete so obkolile tri židovske naselja ter ukazale po- licijsko uro za veik del obrežja v Palestini. To je bilo izvršeno, ko je nekaj oboroženih židov na- padlo dvoje postaj obrežne stra- že ter s strelji ranilo 14 polici- stov.

Do izgredev je prišlo, ker so angleške oblasti včeraj zasačile neko grško jahto, ki je vozila v Palestino nepostavnim potom 200 židovskih naseljencev.

Židovski voditelji pravijo, da se bo prebivalstvo uprlo, če bo- do hotele angleške čete preisko- vati hiše v obkoljenih treh na- seljih.

Angleške oblasti so napoveda- le policijsko uro od 5:30 zvečer do 5:30. S tem hočejo prepreči- ti dovoz nepostavnih imigran- tov ponoči na palestinsko obre- zje.

MacArthur dovoli Japon- cem uvažati blago

Tokio. — General MacArthur je uslišal prošnje Japoncev in jim dovolil, da smejo uvažati živila, sol, petrolej in bombaž. Koliki- zročilo že mnogo škode na tele- snem zdravju, izjavlja naš var- nostni direktor.

Politvah imajo v Avstriji

večino

25. nov. — Danes so v Avstriji prve splošne z adnjih 15 letih. So- dobili pri teh volitvah Glasm prvih ne- poročil so prejeli so- 337,000 glasov, ljudska (katoličani) 311,000 in 74,000 glasov.

Močno štetje ne bo po- jati dosti prida več gla- vništev, ne bodo dobi- tega mandata v parla- mentu, saj se komunisti za- glasove na Štajerskem in mestjih Dunaja.

ti so dobili na Duna- vseh glasov, dobili so ve- roduca in tudi v Celovcu. tem, v Zgornji Avstri- nograškem so pa očli- katoličani večino.

ti trdijo, da so bile vo- vakega pritiska na- jorej popolnoma svobo- vniške patrulje so ho- vstnih ulicah, toda niso nega dela.

Taka ob reki na gospodarja

O. — Ljudje pripo- da so videli pred enim reki Mahoning neke- svojim psom. Od tega so izgini, toda pes se- ene od vode. Šerif zdaj

Telefonska stavka je poravnana v Illinois

Chicago. — Unija in Illinois Telephone Co. sta se poravnali, nakar je unija še v soboto po- klicala stavarke nazaj na delo in v službo. Na stavki je bilo do 8.700 unijskih članov v telefon- ski postrežbi.

Na stavko so šli radi odloka vladnega posredovalnega odbo- ra, ki je dovolil telefonskim uslužbencem \$4 več na teden, dočim je zahtevala unija \$6. Zdaj so se pobotali na ta način, da dobe \$4 na teden več od 9. maja 1945, a \$6 več dobe ne ka- sneje kot od 1. feb. 1946 naprej.

Predlog, da se kaznuje unije za prelom pogodbe

Washington. — Pred poslan- sko zbornico je predlog, da se kaznuje delavske unije, ki prelo- mijo pogodbo, v kateri obljubi- jo, da ne bo stavke. Glasm te- ga predloga izgubi vsaka unija, ki prelomi pogodbo proti stavki, kolektivno pogajanje za eno leto. Delodajalec bi bil tudi odvezan vsakih dolžnosti napram uniji in unija bi bila obvezana za vsako škodo, ki bi jo povzročila taka stavka.

Ta predlog tudi izloči iz Wager- jeve postavbe točko, ki daje vladni pravico zaseči vsako po- detje, kjer se vrši stavka in kjer ne more priti do sporazuma.

NAM JE TUKAJ DOBRO. ZATO SE PRI, VSAKI PRILIKI SPOMNI MO NA BEGUNCE

Rim. — Vlada premierja Par- rija je podala ostavko potem, ko so bili ministri skoro 72 ur v posvetih. Ministrski predsed- nik Parri, bivši vodja partiza- nov, ki je bil na vlad 5 mese- cev, je zgubil podporo treh strank, nakar je moral odsto- piti. Najprej so mu odtegnili podporo ali sodelovanje libe- ralci, potem demkratski delav- ci in nazadnje krščanski demo- kratje.

Pri njem so še vedno komuni- sti, socialisti in akcionisti. Nje- gov kritiki trdijo, da ni storil ničesar za deželo v teh 5 mese- cih, odkar je na vladi.

Gen. MacArthur je z davki pristigel japonske bogalaše

Tokio. — General MacArthur je ukazal japonski vladi obdav- čiti vse firme in posameznike, ki so zabogatel v vojni. Korpora- cijam in posameznim bogatašem se naloži 70% dohodninskega davka. Na ta način, je rekel MacArthur, se bo bogastvo de- žeze enakomerno razdelilo med narod. Ukazal je vladi, da pre- loži novo davčno mero pri prvem zasedanju parlamenta v 1946.

MacArthur ima s tem ukazom namen zasigurati stališče polje- delca, delavca in malega trgo- vca, obenem pa dokazati kapitalu, da se koncem konca vojna ne iz- plača.

Vodja partizanov je moral odstopiti od vlade

Rim. — Vlada premierja Par- rija je podala ostavko potem, ko so bili ministri skoro 72 ur v posvetih. Ministrski predsed- nik Parri, bivši vodja partiza- nov, ki je bil na vlad 5 mese- cev, je zgubil podporo treh strank, nakar je moral odsto- piti. Najprej so mu odtegnili podporo ali sodelovanje libe- ralci, potem demkratski delav- ci in nazadnje krščanski demo- kratje.

Pri njem so še vedno komuni- sti, socialisti in akcionisti. Nje- gov kritiki trdijo, da ni storil ničesar za deželo v teh 5 mese- cih, odkar je na vladi.

Vse ženske v taborišču so morale gledati obešanje

Dachau, Bavarija. — Pri za- slišanju 40 nacijs, ki so tako nečloveško ravnali z ujetniki v taborišču Dachau, je izpovedala Litvinka Riva Levy, da so naci- ji ukazali vsem ženskim jetni- cam, da so morale gledati, ko so obešali pet moških. Ti so bili ob- sojeni na smrt, ker so razrezali odedo in iz nje napravili obezi- vnice za noge. Povedala je tudi, da so njenega očeta strahovito pretepli, nato pa odpeljali v ne- ko drugo taborišče. Potem ga ni pa več videla.

Priče kažejo največ na Joha- na Kirscha, ki je najraje prete- pal stare ljudi v taborišču. V enem mesecu je v Dachau pomr- lo 75% vseh starih moških radi brutalnega pretepanja.

Taft napada vladno poli- tiko glede mezd in cen

Washington. — Ohijski sena- tor Taft je v senatu ostro napad- el politiko predsednika Truma- na, ki bo povzročila večjo infla- cijo, kot si pa kdo predstavlja.

Mr. Taft je v svojem govoru poudarjal, da je Truman s svo- je politiko nepreudaren, ker za- govarja višje plače in mezde, v istem času pa skuša držati k- tlom cene raznim produktom.

Lov na fazane je samo še do sobote

V državi Ohio bo zadnji dan lova na fazane to soboto. Zaj- ci so pa lahko še za tarčo do sobote 12. januarja vključno.

Razne vesti od naših borcev v službi Srca Sama

lelih službe je dobil pust iz armade Cpl. riacije, sin Mr. in Mrs. riacije iz -1018 E. 71. dre leti onstran mor- i in Italiji.

John Kovačič, sin Mr. e bil častno odpušen, kjer je služil tri le- mesecev je bil v Fran- i in Nemčiji.

Dva sinova družine Mr. in Mrs. Joe Kodrich iz 6522 Schaefer Ave., sta prišla domov s častnim odpustom iz armade. T.Sgt. Stanley F. Mezic je bil v službi Srca Sama skoro 3 le- ta in od teh 11 mesecev v Fran- ciji, Angliji in nazadnje v Av- striji. -Sgt. Joe M. Kodrich Jr. je služil na nad 8 leta in od teh 14 mesecev na Južnem Pacifi- ku.

Dva sinova družine Mr. in Mrs. Joe Kodrich iz 6522 Schaefer Ave., sta prišla domov s častnim odpustom iz armade. T.Sgt. Stanley F. Mezic je bil v službi Srca Sama skoro 3 le- ta in od teh 11 mesecev v Fran- ciji, Angliji in nazadnje v Av- striji. -Sgt. Joe M. Kodrich Jr. je služil na nad 8 leta in od teh 14 mesecev na Južnem Pacifi- ku.

Dva sinova družine Mr. in Mrs. Joe Kodrich iz 6522 Schaefer Ave., sta prišla domov s častnim odpustom iz armade. T.Sgt. Stanley F. Mezic je bil v službi Srca Sama skoro 3 le- ta in od teh 11 mesecev v Fran- ciji, Angliji in nazadnje v Av- striji. -Sgt. Joe M. Kodrich Jr. je služil na nad 8 leta in od teh 14 mesecev na Južnem Pacifi- ku.

Dva sinova družine Mr. in Mrs. Joe Kodrich iz 6522 Schaefer Ave., sta prišla domov s častnim odpustom iz armade. T.Sgt. Stanley F. Mezic je bil v službi Srca Sama skoro 3 le- ta in od teh 11 mesecev v Fran- ciji, Angliji in nazadnje v Av- striji. -Sgt. Joe M. Kodrich Jr. je služil na nad 8 leta in od teh 14 mesecev na Južnem Pacifi- ku.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
(JAMES DEBEVEC, Editor)6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalnicah: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50.
Četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 18, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

85 No. 275 Mon., Nov. 26, 1945

Dežela obljub

Dva tisoč let pred Kristusom je postala Palestina dežela obljube. Sv. pismo nam pripoveduje, kako je Bog pozval Abrahama, naj zapusti svojo babilonsko domovino. Ko je prišel v deželo Kanaan, sedanjo Palestino, mu je Bog obljubil, da bo dal to deželo njegovim potomcem. Po izhodu iz Egipta in po štiridesetletnem potikanju po puščavi je Mozes res pripeljal Izraelce do obljubljenega dežele. Jozef pa potem vanjo. Pa so Judje kasneje izgubili to deželo. Po razdejanju Jeruzalema so se razkropili po širnem svetu. Kmalu bo dvatisoč let od takrat. Toda to ljudstvo se kljub temu, da je bilo pomešano z drugimi narodi, ni izgubilo. Kljub preganjanjem računajo, da jih je do 16 milijonov po širnem svetu kot priča, da so bili nekdanj izvoljeno ljudstvo.

Obljubljena dežela je spet postala dežela obljub, obljub modernih državnikov. Med zadnjo svetovno vojno je leta 1917 angleški minister Balfour v imenu angleške vlade obljubil, da bo Anglija delala na to, da postane ta dežela spet domovina Judov, v kolikor seveda to ne postane krivično za druge. Balfour je odletel, obljuba, zelo neprijetna obljuba, je pa ostala. Anglija je prevzela po sklepu miru po zadnji vojni mandat v Palestini. To je dvigalo njen prestiž, nalagalo pa težko breme in odgovornost. Angleži so deželo v veliki meri modernizirali. Krasne ceste vežejo danes vse kraje in avto je pregnal osle in kamele. Veliko je to stalo, toda zadovoljilo ni nikogar. Judje so zahtevali v smislu Balfourjeve obljube neomejen vstop v deželo in svobodno naselitev. Angleži pa so vedeli, kako to boli in draži Arabce, ki so danes v deželi večinsko prebivalstvo. Pri Arabcih Anglež nikakor ne bo prišel v slabo luč. Ta narod je ob vsej prevažni poti iz Anglije na Daljni Vzhod. Od Gibraltarja do Sueza so arabski rodovi, pa do Adena ob koncu Rdečega morja. In tam v Indiji in Malaji so mohamedanci, ki gledajo na Jeruzalem kot na drugo sveto mesto mohamedanskega sveta. Zato je politika Angležev v Palestini skušala ustreči malo Judom, malo Arabcem. Zadovoljila ni nikogar in uspeh je bil, da so se ponavljali neprestani spopadi med enim in drugim. Mogočne policijske postaje stoje kot trdnjave po vsej deželi in pričajo, da tu živita dva naroda, ki drug drugemu ne zaupata.

Prišla je nova vojska. Da drže Arabce na svoji strani, so Angleži l. 1939 s tako imenovanim "belim papirjem" ukinili nadaljnje doseljivanje Judov v Palestino. To je seveda razburilo judovstvo vsega sveta. Temu belemu papirju so napovedali boj, napovedali pa obenem boj za samostojno judovsko državo.

Tako je prišlo, da je med vojsko postala obljubljen dežela spet dežela obljub. Naši čitatelji se spominjajo, da sta lansko leto pri predsedniških volitvah v Ameriki obe stranki, demokratje in republikanci, obljubljali v svojih programnih točkah, da bosta delala na to, da postane Palestina spet judovska domovina. Šlo za judovske glasove. Ameriški politiki so obljubljali nekaj, kar ni njihovo. In v volivni dobi so obljube tako pocenili!

Vojska se je končala in Judje nestrpnost čakajo, da zavladajo v Palestini. Dvignili so ves svet, da jim pomaga v smislu danih obljub. Kot prvo zahtevajo, da se dovoli naselitev 100,000 Judov iz Nemčije in Avstrije. Za te mislijo, da se vsem toliko smilijo, da ne bi bilo težave. Potem pa seveda hočejo, da Angleži ukinejo "beli papir" in drže Balfourjevo obljubo brez ozira na Arabce. Angleži pa vedo, da so jim Arabci bolj potrebni kot Judje. Zato hočejo dovoliti le prihod 1,500-2,000 Judov na mesec. Zunanji minister nove angleške vlade Bevin pa bi skrb za Palestino rad obel sil še drugim. Predlaga najprej komisijo, ki naj bi vse preiskala, potem pa hoče, da palestinsko vprašanje rešuje nova Organizacija združenih narodov. Judje vedo, da pomeni komisija — zavlačevanje. Ne zanesejo se tudi preveč na Organizacijo združenih narodov. Zato sedaj vpijejo na vse grlo. Zato berete sedaj vsaki dan o judovskih zahtevah.

Predsednik Truman se čuti vezanega po sklepih demokratske stranke pri zadnjih volitvah, zato je posredoval pri angleški vladi, da bi dovolila onim 100,000 Judom naselitev v Palestini. Angleži pa niso Trumanu ustregli, ampak rekli, naj Amerika sodeluje v komisiji, ki smo jo zgoraj omenili in ki naj dožene, kaj je v tem vprašanju prav in kaj ne. Tako je Truman po nepotrebnem in iz strahu pred Judi obsodil Ameriko v neprijetno reševanje palestinskega vprašanja. Ni pa ustregel Judom, ki hočejo večjo pomoč Amerike v smislu obljub prvakov ameriških političnih strank. Zato smo doživeli, da je po Washingtonu marširalo proti Beli hiši 600 judovskih rabinov, da izsilijo večjo pomoč Amerike pri ustvaritvi judovske domovine.

Judje se sicer na zunaj nekoliko ločijo. Zmernejši govorijo samo o judovski domovini v sveti deželi, drugi — zionisti — pa hočejo pravo judovsko državo, kjer bi vladali neomejeno po svojih judovskih postavah, kjer bi gojili svoj pozabljeni judovski jezik, svojo kulturo in umetnost. Kljub tej državi pa bi hoteli ostati po večini vseeno tam, kjer se jim dobro godi, pravi državljani in ne tujci. Ker ni velikega razločka, če se govori o judovski domovini ali o judovski državi, zato tudi ne vidimo posebnega razločka med zahtevami zmernih in šovinističnih Judov. Danes vidimo, da mar-

širajo skupaj. Vidimo žalibog tudi to, da obvladujejo v ogromni meri mišljenje poprečnega Amerikanca.

Kako je z upravičenostjo teh judovskih zahtev? Najprej si moramo biti na jasnem, da je zahteva, naj se onih 100,000 Judov takoj dopusti v Palestino, samo spretan maneuver. Ti Judje so pač bili preganjani od Nemcev, niso pa danes več. Nemec je na tleh in zavezniki so menda toliko močni, da jih varujejo pred kako nemško jezo. Te Judje hoče zionistična organizacija spraviti v Palestino, da ojači svojo pozicijo proti večinskim Arabcem. Ko bo doseženo to, bodo šli naprej. Drugi korak, mislijo, da bo lažji kot prvi in tudi večji.

Toda glavno vprašanje je vprašanje pravičnosti. Ali je judovska zahteva po judovski državi v Palestini upravičena? Mi mislimo, da po nobeni obljubi ne. Dva tisoč let bo kmalu, odkar so drugi narodi v Palestini. Ali bi bilo pravično sedaj tem vzeti deželo in jo dati Judom? Po kakšni postavi bi moglo biti prav, da se vzame arabskemu kmetiču zemlja, četudi jo Jud plača, pa se mu reče, naj gre s trebuhom za kruhom, ker bo odslej tu Jud sedel? Nam se zdi naravno, da se Arabci taki razlastitvi upirajo. Arabci se živo zavedajo, da so izgubljeni, če dobe Judje v deželi večino. Če je večina prebivalstva proti priselitvi tujcev, kdo ima pravico, da dela proti tej ljudski volji? In to danes, ko se toliko govori o samoodločbi narodov. Nekateri pač pravijo, naj se pusti Jude v deželo, čeprav je gosto naseljena. Judje da si bodo že znali pomagati, ne da bi bilo treba Arabce preganjati. Taki kažejo na novo mesto Judov poleg Jafe, na Tel Aviv. Tu so Judje ustvarili moderno industrijsko mesto z vsem komfortom. Taki pripovedujejo, kako so Judje znali s svojo tehniko dvigniti produktivnost dežele, pa mislijo, da bi mogli Judje prinesiti velik napredek v zaostalo pokrajino. Nekaj je na tem, da so Judje spretni in vztrajni pri izvršitvi svojih načrtov. Toda vedno je tu vprašanje, kdo ima pravico vsiliti kaki deželi tuje naseljence. Kako bi Amerikanci protestirali, da bi jim kdo vsilil tuje naseljence proti njihovi volji! Enaka pravica za vse.

V tem je jedro vprašanja. Nihče nima pravice delati obljub v škodo koga drugega. Vsak sme obljubiti samo, kar je njegovo. Zato mislimo, da je bilo nespametno, ko se je dala Amerika vpričeti, da v toliki meri pomaga vleči judovski voz. Zato tudi mislimo, da je le pravično, če bo ostala Palestina za Jude samo dežela — obljub.

Odpri srce, odpri roke. . .

Kratka, pa zelo vredna zgodba, da jo preberete. Bral sem jo v novembrskem "The Reader Digest."

Bilo je v neki newyorški bolnišnici. Zdravnik je nadzoroval porod, ki je bil težak. Zunanaj je čakal mladi oče, da bi ga poklicali, naj pride pogledat otroka in seveda mater. Težko je čakal, dolgo je čakal. Končno pride zdravnik ven in v zadregi počasi izreče težke besede:

"Moram vam povedati, da je dete sicer prišlo na svet živo, ampak je prav kmalu umrlo. Prav žal mi je. . ."

Mladi oče se je zamislil in zdravnik je že mislil iti po svojih opravkih, tedaj je mladi mož stopil za njim.

"Doktor, ravno sem bral, da se lahko oči mrtvih uporabijo za to, da se slepim vrne vid. Če mislite, da oči mojega mrtvega deteta lahko uporabite, vzemite jih, predno ga pokopljemo."

Zdravnik je bil vesel. Prinesele je neke papirje in mladi oče je podpisal kontrakt.

Mrtvemu otročku so posneli z oči tisto prosojno kožico, ki pri vsakem zdravem človeku pokriva punčico in propuša svetlobo, kakor steklo na žepni uri. Če se ta kožica na očesu pokvari, človek navadno oslepi. Zdravniki so pa odkrili, da se da pokvarjeni del tiste kožice izrezati in nadomestiti z enakim kosom, rekel bi z enako zaplato od kakega zdravega očesa. Tudi mrliči imajo dosti krat zdrave oči in se jim tako zaplata lahko vzame. Treba je pa za tako operacijo dovoljenja, ki ga je doletel dal, ko je bil še živ. Za otroke pa lahko dajo tako dovoljenje starši.

Oni zdravnik v New Yorku je torej vzel mrtvemu otroku oči in jih poslal v zalogo k Rdečemu križu. Naslednji dan je šlo vsako očesce mrtvega otroka v drugo bolnišnico. V eni je ležal delavec, oče številne družine, ki je bil na eno oko slep. Zdravniki so izvršili operacijo, vsili v bolno oko zaplato iz otrokovega očesa in mož je kmalu spregledal, kakor da bi ne bil nikoli slep.

V drugi bolnišnici je ležala mlada mati, ki je zgubila vid

na enem očesu pri neki eksploziji v domači kuhinji. Tudi na njenem očesu so napravili operacijo in žena je spet spregledala.

Vedno bolj čudovite reči odkriva današnja znanost.

Kaj pa ima svet od tega, da se kak otrok rodi, malo zajaka, malo zaduha, pa umrje? Komu koristi tako človekovo rojstvo? Ni dvoma, da je že na tisoče očetov in mater stalo pred tako uganko, pa si niso znali dati odgovora. Tudi drugi ljudje, ki niso bili naravnost prizadeti, so si od časa do časa stavili taka vprašanja, pa si niso znali dati odgovora.

Tisti delavec, oče številne družine, pa gotovo ni našel v rojstvu in tako zgodnji smrti onega deteta nobene nerazrečljive uganke. Dovolj mu je bilo, da mu je dete pomagalo k zdravju bolnega očesa.

Tudi tista mlada mati se ni ukvarjala z mislijo, čemu se je otrok rodil in brž potem umrl. Zanj je imelo vse to toliko pomena kot zdravje in novo življenje.

Tudi oče in mati umrlega otroka sta vedela, da otrokovo rojstvo in smrt nista bila brez pomena za svet.

Čudne reči se godijo s človekovimi telesnimi očmi!

Čudne reči se godijo tudi s človekovimi duševnimi očmi. So na svetu dogodki, ki jih človek hitro spozna pri pravem koncu, kakor bi jih videl na lastne oči. Pa jih v resnici ne vidi, samo spoznava jih s svojim zdravim razumom.

Drug pa take dogodke čisto drugače presoja in pravi, da ne more gledati nanje tako, kot gledajo drugi. Zdi se mu, da ne vidi tistega, kar vidi drugi. Ali je slep, ali mu duševne oči že po naravi stvar čisto drugače kažejo?

Vzemimo naše begunce, brezdomce, izgnance. Ti in jaz jih smatramo za nesrečnike. Ki trpijo več, kot bi stroga pravica mogla zahtevati zaradi njihove morebitne krivde. Ker tako misli, namreč ti in jaz, imava z njimi sočutje in jim po svojih močeh skušava hiteti na pomoč.

Tvoj ali moj sosed, morebiti tudi tvoja ali moja sosedka, gledata na begunce in izgnance z drugačnimi duševnimi očmi. Saj veš, kaj mislim. Saj sta tudi že vidva, bralec in bralka, slišala vzklike na račun onih nesrečnikov:

"Izdajalce vse pobiti kot stekle pse. . ."

Kdor tako vzklika, njega vodi strast. Ne glede na dogodek v naši stari domovini z jasnim duševnim pogledom. Ne ogleddu je jih s prostimi in nezastrtimi duševnimi očmi. Nataknil si je neka čudna očala, ki kažejo na vse dogodke v zelo zatemnjenih in zverženih slikah. Tista očala se imenujejo — strast.

Res je, ne vzklikajo vsi tako, kot je zgoraj zapisano, morda samo to pravijo, da za begunce nič! In če za begunce nič, potem seveda tudi za Ligo Katoliških Slovencev nič! Se tebi zamermijo, če vidiš, da kaj daš. Pri takih morda ni strast, ki jih vodi. Morda je samo predsodek. Morda je nepoučenost. Morda je le vpliv glasne in vsiljive propagande.

Ti, dobri bralec, in ti, blaga bralka, bi rada pripomogla k temu, da bi se takim ljudem pozdravile duševne oči. Prav! Toda, kaj moreta v tej zadevi narediti?

Posnemajta vzgled onega očeta v New Yorku. Daroval je, kar je mogel. Daroval je, ker ga je njegovo dobro srce nagibalo k temu.

Najbolje boste pripomogli k ozdravljenju duševnih oči pri drugih, če boste svetili z dobrim vzgledom. Nič boljšega vzgleda v tej reči ne morete dati, kot če krepko podprete blagajno Lige Katoliških Slovencev. Vase dobro srce bo pripomoglo k temu, da bodo drugi spoznali, da nimajo nobenega uspeha, ako nesrečne begunce obkledajo z — izdajalci. Zaplot.

Naš bivši raznašalec se je ogasil

Ludvik J. Smrdel, naš bivši pridni raznašalec in sedaj z ameriško armado v Nemčiji, piše:

"V našem stanu se je ogasil nek Srb, ki pa dobro govori slovensko. Tri leta se je boril v Jugoslaviji pod generalom Mihajlovičem, potem so ga pa ujeli Nemci ter odpeljali v taborišče Dachau, kjer je prebil sedem mesecev. Doma v Jugoslaviji je izgubil vse svoje in prihodnji mesec odpotuje v Zedinjene države. Mislim, da ima omoženo sestro v Detroitu in bo tam živel. Prav fin dečko je.

Kolikor nam je znano tukaj, so v Jugoslaviji po ogromni večini za Mihajloviča. Saj on je pa tudi za Zedinjene države, ker je pravi demokrat, dočim podpirajo Tita Rusi, ki imajo še vedno svoje čete v Jugoslaviji, zato tudi narod ne more izpregovoriti kakor bi rad. Toliko moremo mi tukaj presoditi iz raznih poročil.

Izročite najlepše pozdrave vsem mojim znancom po mojem starem Clevelandu.

Vaš

Pvt. Lud. J. Smrdel.

Kip boginje Ariadne

V Vatikanskem muzeju se nahaja marmornat kip speče boginje Ariadne, ki je pravo umetniško delo, to je namreč edini kip na svetu izdelan tako natančno, da je videti na njem celo očesne trepalnice.

V naših mestih se prodaja destilirano pitno vodo šgalonske steklenice po 25c, v Texasu pa stane sodček surovega petroleja (42 gal.) okrog \$1.00; leta 1934 je bila cena istega samo 10 centov; torej je voda dražja nego surovo olje.

Naši begunci

Spodaj prinašamo imena beguncev, ki so bežali pred komunističnim terorjem iz svoje domovine. Vsi ti se nahajajo sedaj na Koroškem. Navajamo kraj, odkoder so doma, ime in priimek ter leto rojstva.

Dolenjci na Koroškem (Nadaljevanje)

Iz VEL. LAŠČ in bližnje okolice so sledeči:

Marjan Marija, 1921
Marjan Marija, 1897
Marjetič Cita, 1925
Marolt Ana, 1925
Marolt Ana, 1924
Marolt Ana, 1929
Marolt Anton, 1925
Marolt Anton, 1928
Marolt Anton, 1898
Marolt Franc, 1901
Marolt Franc, 1901
Marolt Janez, 1928
Marolt Janez, 1884
Marolt Jospina, 1926
Marolt Jože, 1926
Marolt Jožefa, 1924
Marolt Kristina, 1923
Marolt Marija, 1925
Marolt Marija, 1921
Marolt Rudolf, 1903
Marolt Terezija, 1916
Mastnik Roza, 1903
Mave Albert, 1929
Mave Franciška, 1900
Mave Ida, 1931
Mave Srečko, 1931
Maver Angela, 1905
Maver Jonida, 1927
Maver Jože, 1944
Maver Matija, 1901
Maver Stefanija, 1929
Mestek Anton, 1912
Miklič Franc, 1916
Modic Anton, 1929
Modic Franc, 1904
Modic Janez, 1908
Modic Jože, 1904
Mohar Jože, 1919
Obak Alojzij, 1931
Obak Anton, 1889
Obak Anton, 1928
Obak Bogomir, 1939
Obak Franc, 1913
Obak Franc, 1932
Obak Jernej, 1904
Obak Jernej, 1919
Obak Kristina, 1934
Obak Marija, 1899
Obak Marija, 1926
Obak Viktor, 1936
Ogrinc Jože, 1892
Ogrinc Matija, 1907
Oražem Ivan, 1903
Oražem Marija, 1928
Oražem Rudolf, 1905
Peček Ana, 1924
Peček Franciška, 1930
Peček Jože, 1890
Peček Marija, 1928
Petek Terezija, 1924
Petek Terezija, 1896
Petek Vekoslava, 1924
Petelin Alojzij, 1926
Peterlin Alojzij, 1921
Peterlin Angela, 1916
Peterlin Marija, 1940
Peterlin Štefka, 1943
Petrič Anton, 1929
Petrič Franc, 1923
Petrič Franciška, 1919
Pikolnik Franc, 1910
Pirc Jože, 1913
Polc Franc, 1904
Polc Matija, 1899
Pobernost Anica, 1929
Pobernost Jože, 1931
Pobernost Marija, 1904
Podlogar Jože, 1904
Priatelj Ivan, 1930
Priatelj Jože, 1905
Priatelj Jože, 1897
Purkart Antonija, 1923
Purkart Ema, 1922
Purkart Franc, 1897
Purkart Ivan, 1929
Purkart Jakob, 1877
Purkart Jože, 1873
Purkart Justina, 1920
Purkart Milan, 1929
Purkart Terezija, 1879
Puželj Leopold, 1909
Renta Janez, 1896
Rigler Alojz, 1928
Rigler Janez, 1900
Rigler Ivan, 1928
Rigler Jože, 1901
Rojc Franc, 1892
Ruparčič Janez, 1903
Stare Alojzij, 1923
Stare Franc, 1921
Šega Stanko, 1929

(Dalje prihodnj.)

Če verjamele al' pa ne

Danes bom govoril o tistih receptu. Fantje, ki ga boste prečitali, zahtevajte svoje pravice in ukažite tisti pravi tvari tam pri peči, naj ba siliti, nekatere pa bodo da rekle, kaj se ve: "Šur, pripravi se! Saj si že tako motovilast, pa te naj takim pasem. Kakopak! Vem pa, da ne bo nikoli do ko jo bo Jevnikova Tonka darila po mojem nasvetu, me rada uboga, čeprav se nje čase nekam hudo drži, oni dan, ko je zaropotal našo Micko in Francetom, mene niti v misel vzelo, tam za plankami tok čakam kakšne golant, Pri Eisenhardtovih v Lora, tudi že kar vidim tako rih, mizi, čim jo bo Tone pr, gruntal. Pri Gradiškovi, rainu že kar vidim gospod, Franceta, kako se obizuje, Kuharjevih na Addison, tudi na mizi in kaj se ve, bo rekel France: "Marja, Jakata povabi na riht, prej on pokusi, kar je, Če njemu ne bo šlo v bom pa še jaz zajel." In šlo v mnogih hišah po meriko in Kanadi, kjer to kolono in tistega, ki se njo martra. No, kar se pečlarjev je pa brez vprašanja, da se bo kuh, tem receptu. Sterletov, neza iz Kozarišč že, kako meša po piskru, mar kastrol in sledi recept, kolone od besede do besede, Waterloo Rd., bo te dni, enkrat ta recept med tako dišalo, da se bodo mobilčki nalezli žlahn, nja in šli kar po zadnjih, Jim bo rekel Urški, slišim: "Urška, pa daj po Jakatovem receptu, tako hvali. Če ne bom bom pa rihtu lastni, poveznil za komat."

Samo na to opozarjam, ne bila katera tako goj, da ne bi v svoji vnetosti, tančnosti, zamešala to med zos.

Takim pa, ki so se jem, kot je na primer naša, ka, prijazno svetujem, ga recepta ne preskušaj, po njem, kot bodo videli, človek rdeča ušesa, klade ze na desno uho in na auflbiks in druge take besede, ki so hlašč ust, samo za močnejši spol, vendar ne bilo lepo, če bi ka pečlarica, ki bi si rihtu po mojem receptu recala, pomaknila klobo, vo ali pa na desno uho, Clairju zažingala: "Jaz, pa židana arela, tisto: Če sem gilih mico, sem bogata, imam sto pa en'ga soldata. . . In lje, kar bi bilo, posebno lem dnevu, v veliko mestnim paragrafom, o kaljenju miru in lep, žanju.

Na, pa je kolona naša pa z receptom se priča, Ker mi pa naš Majk, ča prostor v listu, nobeno ceno več kot odmerjen prostor, kakšno soboto se tiste, ča sname in porabi se, važno gradivo kot se, drugo, ki ne prinese kot denar, moram pa naj nehati, pa naj prijazna, ljea še tako zabavljaj, ga, da "spet ni nič na, bodo enkrat site in se bom nekega dne natis, ki bo od prve do zadnje, samo "Če verjamele, ne," kakor to zahteva, fov Jože. Torej punce, zrite recepta v prihodni, ni.

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

Brodovje danskega kralja Valdemara II. je obsegalo že tedaj število, kateremu je malo manjkalo do deset tisoč.

Obeno izmed tedanjih kraljevstev se ni moglo na morju meriti z Danci. Angleško je bilo samo senca, in Svedsko z Norveškim se tudi ni moglo nikakor primerjati svojim južni moseodom. Viharji, ki so se pojavljali na obzorju danskih meja, bodo samo skušnjava, da se sovražniki prepričajo, kako močnega je postal danski narod tekoma nekaj mirnih let...

XIV.

V Arkonji je bilo vse živo, skoro kakor je bilo v starodavnih dneh.

Sem se je sešlo ljudij, da se take množice ni nadejal niti

Za prijetno olajšanje poskusite čisti, modern in preizkušeni način, ki pomaga pri navadnem hrbtnem bolečinah. Samo porabite en Johnsonov BACK PLASTER ravno na bolečem prostoru. To je milo zdravilo in prijetno GREJE vaš hrbet, povzdigne krvni tok, prečne napetosti, olajša bolečine. Črko flanelasto ogrinjalo drži gorjoto in odganja mráz—daje stalno pomoč—vpliva prijetno! Zahtevajte PRISTNO, kar izdeluje JOHNSON & Johnson. V vaši najbližji lekarni.

Johnson's BACK PLASTER

Denar v
stari kraj!

Po dolgem času so se zveze s našim starim krajem zopet obnovile in se sedaj že lahko pošlje denar v Jugoslavijo, Trst, Gorico in Italijo.

Božič ni več daleč, potreba in pomanjkanje pa je danes v starem kraju večje kot kdaj poprej. Zelo dobro in koristno delo boste storili, ako pomagate sedaj in takoj, ko so vaše pomoči najbolj potrebni.

Denarna naročila se sprejemajo v dolarjih, izplačajo pa se v Jugoslaviji v dinarjih, v Trstu, Gorici in v Italiji v lirah. Naročila se lahko pošljejo po navadni ali zračni pošti ali po kabelnu. Potom kabelna je sedaj, ko je pomoč zelo nujna in navadna pošta še precej počasna, najbolj priporočljivo pošiljati. Vsaka pošiljatev je jamčena. Poslati se more denar le osebam, za katere veste, da so živi in katerih naslovi so vam znani.

Ker ima Kollander mnogoletne izkušnje pri pošiljanju denarja kakor tudi v vseh drugih zadevah, ki se tičejo starega kraja, boste pač pravilno storili, ako se vedno obrnete na:

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Narodnem Domu, 6419 St. Clair Avenue, Cleveland 3, Ohio

Kollander tudi sprejema naročila za pakete v staro domovino, vam preskrbi zaboje za take pošiljatev ter pomaga pri oddaji zavrtkov na tukajšnji pošti.

Kakor hitro se bo odprlo potovanje v staro domovino, bo Kollander med prvimi, ki bo prodajal parobrodne listke, tudi bo potoval v staro domovino, kadar bodo razmere dopustile ter tamkaj obiskal mnogo vaših sorodnikov, kot je to delal pred vojno.

Postrežba pri Kollanderju je vedno točna in zanesljiva.

Obrnite se torej nanj v vseh zadevah tikajočih se starega kraja.

Ljudstvo je opazovalo od daleč vsak korak belega konja z nepremičnim pogledom... Že tretjo vrsto je pustil za seboj in ob sulice se ni zadel s kopitom še niti enkrat...

"Bogovi hočejo, da vstanete... In ko vstanete, bode z vami Svantovit!"

Najstarejši žrec je govoril te besede s skrivnostnim glasom.

Ljudstvo ni niti dihlo... mogli take slavnosti niso videli še nikdar. Ko je pred leti skliceval k sebi Niklot svoje zveste, je te obrede popolnoma opustil... Samo Svantovito v prapor je vzel. In zato je bilo njegovo delo v nečast starim bogovom.

Beli konj, na katerim ni še sedel nikdar nikdo — niti najstarejši žrec — je stal zopet nedaleč od Svantovito ve sohe, njegova glava je bila povešena globoko k zemlji in se zdaj in zdaj zganila kakor v čast in slavo velikemu bogu.

Okoli Svantovita se je naenkrat razstavil v polkrogu zbor devic, oblečenih tudi v bela oblačila. Na njihovih glavah so bili venci iz venečega lipovega listja. Njihovi razpušeni lasje so jim padali do pasa... Res, čarobna slika! Med njimi je bila neena izmed njih, ki so se nekaj zaprisegle starim bogovom, da ne marajo poznati zakonske sreče, dokler ne bode prosta domovina...

Najvišji vlavec je stal pod samo soho na prvi stopnici.

Kakor bi bile njegove oči uprte v vsakega, ki je danes prišel semkaj.

Naenkrat je zamahnil z roko.

Vse ljudstvo je utihnilo in najstarejši žrec je pričel govoriti.

"Čas, za katerega smo prosili svoje bogove noč in dan, je prišel. Dan osvete se bliža... Kaj nam pomaga, da smo prepodili sosede Nemce, med nami so se vgnzdili Danci, potomci onih, ki so nekaj zažgali in porušili tukajšnje svetišče, ki so preganjali Svantovita, da je težko povedati. Ali slišite, vi svobodni sinovi bodrski? Eno suženjstvo je končano, pričinja se drugo, hujše. Danci so bili našim očetom, dedom, pradedom in danim prednikom vampirji, nam samim so volkodlaci. In kamorkoli pogledate, povsod postavljajo križ. Vi svobodni bodrski sinovi molčite, vi samo povešate glave, vi pred tem križem tudi molite... In vsega tega je kriv oni črni mož. Mera jeze vaših bogov je polna, ne pustite, da bi se ti njeni valovi razlili kakor morje po rodnem kraju, da bi na veke odvrgli od vas svoje obličje... Ne dopustite tega, sinovi bodrski. Danskega jarna se moramo otresti. Postavite na ognjišče zopet stare bogove!"

Med ljudstvom je bilo tu in tam slišati uporne glasove.

Najstarejši žrec je stopil eno stopnico višje, dal z roko znamenje, beli konj je zarežgal, da je odmevalo od razrušenih, z mahom preraslih zidov.

"Tedad, pojdite že, ve hčere — ve sramežljive device, obnovite starim bogovom svojo obljubo. Pristopi tudi ti, mlada žena, ki si spoznala svojo pregreho in prihajaš, da jo popraviš. Naj sliši iz tvojih ust vse ljudstvo, da hočejo Danci iz tvoje domovine napraviti suženjski kraj, kateremu ne bo enakega niti med sosedi Nemci. Ti si žena kneza, katerega je postavil na bodrsko zemljo kralj Valdemar. Sama odpri vsemu narodu oči, naj sliši tvoj glas."

Ljudstvo se je pričelo gibati kakor valovje morja.

Nikdo bi se ne bil nadejal, da bi bila tu sama Jitrecova soproga.

Možje, ki so že hoteli proti najstarejšemu žrecu povzdigniti svoj glas, so tesneje stisnili ustnice, da bi jim ne ušla niti besedica.

"Ali slišiš, ti bodrska žena, povej vsemu ljudstvu čisto resnico."

Izmed skupine belo oblečenih devic je stopila vitka ženska postava, z glavo ovito z lipovim vencem. Bila pa je brez las in lice ji je bilo bledeje kakor lica Moranina. In ustnice so bile, kakor da je izginila iz njih poslednja kaplja krvi. Nikdo ni bil spoznal v nji Jitruške, če bi ne bil vlavec povedal, kdo je ta mlada žena. Tako je bila prepadla! In kako čudno so se njene oči ozirale okrog!

"Ne verujte njegovim besedam!"

Med množico je nastal hrup. Jitruška je namignila z roko, naj se pomirijo.

Vlavecovo obličje se je spreminjalo v vseh mogočih barvah. "On hoče, da bi zopet gorele vaše vasice, da bi bile zopet pomorjene vaše žene, vaše hčere, vaši otroci. Raje bi imel, da bi bil iz te vaše domovine opustošen kraj, kakor obljubena, mirna, srečna dežela in nad to deželo ne bil vlavec povedal, kdo je ta mlada žena. Tako je bila prepadla! In kako čudno so se njene oči ozirale okrog!"

"Ne verujte njegovim besedam!"

notek vašega življenja. Na vas planejo Nemci, pripravljeni so že."

"Bodi prokleta, na veke prokleta, ne v kukavico, ampak v morskno ženo. Tu vzemi svoje lase, s katerimi si me hotela prevarati. Bodi prokleta!"

Te besede je grmel, da so zatrepetali valovi pod bližnjo skalo.

Beli konj je vnovič zarežgal, stresel z grivo in stegnil vrat.

"Ne verujte mu!"

"Prokleta! Odidi!"

Pri njenih nogah so ležali lasje, katere si je zadnjič odstrig-

la in jih položila v razvaline svetišča v znamenje, da se ne vezuje z vlavec.

Zunaj pred razvalinami je bilo slišati žvenketanje mečev in rezgetanje konj. Zreci z najstarejšim tovariščem so za trenotek pobledeli... "Napadeni smo... Bratje!... Saj boste itak vsi pobili!"

Bodrci so zgrabili za sulice, ki so bile položene v treh vrstah po nekaj slavnem svetišču.

"Ti si med njimi... žena moja? ... Kje te najdemo?"

(Dalje prihodnjice)

1885

1945

Naznanilo in Zahvala

V bridki žalosti globoko potrta naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je nemila smrt posegla v našo družino in nam odvzela preljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

John Urbas

ki je spreviden s svetimi zakramenti za umirajoče po dolgi bolezni zaspal večno spanje dne 30. oktobra 1945 v starosti 60 let. Doma je bil od Sv. Gregorja Moravca. Po opravljeni sveti maši v cerkvi sv. Vida smo ga položili k večnemu počitku dne 2. novembra 1945 na Calvary pokopališče.

Tem potom se želimo prirčno lepo zahvaliti Rt. Rev. Magr. B. J. Ponikvarju za opravljene cerkvene pogrebne obrede. Prirčno zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so nam na en način ali drugi lajšali bridke ure in bili ob času prevelike žalosti v prvo pomoč in tolažbo in nam kaj dobrega storili v teh najbolj težkih in žalostnih dnevih. Obenem se tudi prirčno zahvaljujemo vsem, ki so ga prišli pokropiti in se udeležili zadnjega sprevoda.

V globoki hvaležnosti želimo izreči našo prirčno zahvalo vsem, ki so okrasili krsto s krasnimi venci, in sicer: Mr. in Mrs. Paul Kovelan, Mr. in Mrs. John Urbas, Jr., Karen Urbas in Johnny Jasko, Mr. in Mrs. Louis Urbas in družina, Mrs. Mary Žužek in sinova, Mr. in Mrs. Joseph Zgonc in družina, Mr. in Mrs. Steve Svekric in Mrs. F. Pecnik, Mr. in Mrs. Boldin, Mr. in Mrs. Stratton, Mr. in Mrs. Nardrak in Jean Stich, Mr. in Mrs. Anthony Champa in družina, Mr. in Mrs. Anton Luzar, Mr. in Mrs. John Kovelan in družina, Mr. in Mrs. Bert Luks, Mr. in Mrs. John Dolan, Mr. in Mrs. S. R. Buchanan, Friends from Luzar's Cafe, Neighbors of E. 69 St., društvo Cleveland št. 126 SNPJ, U. E. Local 735 Elwell Parker Co.

Naša prav prirčna zahvala naj velja vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za dušo pokojnega, namreč: Mr. in Mrs. Louis Urbas in družina, Mr. in Mrs. Joseph Zakrajsek, Mr. Frank Stich, Miss Jennie Stich, Mr. in Mrs. A. Boldin, Mr. in Mrs. Larry Stratton, Mrs. Mary Žužek in sinova, Mr. in Mrs. Anton Champa, Mrs. Rose Cimperman, Mr. in Mrs. Joseph Zgonc, Mr. in Mrs. Louis Arko, Mr. in Mrs. Frank Zakrajsek, Mr. in Mrs. Charles Vergos, Mr. in Mrs. Frank Videmsek, Mrs. Mary Kalister in družina, Mr. in Mrs. Joseph Modic, Mrs. Louise Klopčic, Mr. in Mrs. Frank Wess, Mr. in Mrs. Louis Somrak, Mr. Louis Kovačič, Mrs. Mollie Kozar, Mr. in Mrs. Peterlin, Katherine Korzunowski, Mr. Joe Franc in družina, Mr. in Mrs. Anton Zadnik in družina, Mrs. Frances Shraj, Mr. in Mrs. Znidaršič, Mr. Anton Hren in družina, Mr. Math De-

belak in hčere, Mr. Louis Tomsich, Mr. in Mrs. Intihar, Mr. in Mrs. Frank Grebenc, Mrs. Mary Longenfus, Mr. in Mrs. John Setina, Miss Mary Radel, Peter Blaskovic in družina, Mr. in Mrs. Klančar, Mr. in Mrs. Anton Kastelic, Mrs. Jarecki in družina, Mr. in Mrs. Bartel, Mr. Frank Lenarčič, Mr. in Mrs. Kosic in družina, Mrs. Josephine Paik, Mr. in Mrs. Walter Klopotoski, Mr. in Mrs. Joseph Matulis, Mr. in Mrs. Larry Kasting, Mr. in Mrs. Joseph Dolinar, Mr. in Mrs. Jack Tutttin, Mrs. Kacnik, Mrs. Jennie Gasser, Mr. Joseph Somrak, Mr. Anton Lusin, Mr. Louis Potocnik, Mr. in Mrs. John Pecnik, Mr. in Mrs. Louis Cimperman, Mr. in Mrs. Anton Luzar, Mr. in Mrs. A. Tavzel, Mr. in Mrs. Anton Ahcin, Mr. in Mrs. Joseph Somrak, Mr. in Mrs. Paucek in družina, Mr. in Mrs. Joseph Lonchar, Mr. in Mrs. John Geromi, Mr. Podrzaj, Mrs. Milavec, Mr. in Mrs. Joseph Intihar, Mr. in Mrs. Joseph Hocevar, Mr. in Mrs. Frank Hocevar, Mrs. Ursula Gartoza in družina, Mr. in Mrs. Walter Zoha, Mr. in Mrs. John Shaveyco, Mr. in Mrs. Michael Shaveyco, Mr. in Mrs. Anton Moster, Mr. in Mrs. John Konec, Mrs. Anna Zoha, Mrs. Charles Sculac, Mrs. Mary Jereb, Mr. in Mrs. Louis Majer, Mr. in Mrs. J. Fratus in hči.

Prirčno se želimo zahvaliti vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu.

Enako naj sprejme našo iskreno zahvalo društvo Cleveland št. 126 SNPJ za udeležbo pri pogrebu, posebno pa nosilec krste, ki so ga spremili in položili k večnemu počitku, ravno tako Mr. John Gabrenja za poslovljni govor v kapeli.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so izrazili svoje sožalje s poslanimi pismi in kartami.

Našo prirčno zahvalo pa želimo izreči pogrebnemu zavodu Fr. Zakrajšek Funeral Home za svo prijazno postrežbo in za izvrstno vodstvo pogreba.

Slučajno, če smo pomotoma kakšno ime izpustili, prosimo oprostjenja ter se jim želimo ravno tako prirčno zahvaliti.

Dragi nepozabni soprog in ljubljani oče! Odšel si iz naše srede v kraj večnega spanja. Težave tega sveta si preстал in zdaj počivaš v zasluženem počitku v ameriški grudi. Bridko nas je zadelo, ko Te je kruta smrt iztrgala iz naše srede, a spomin na Te bomo ohranili v naših srcih do konca dni, dokler se enkrat vsi skupaj snidemo tam nad višavami, kjer vlada večni mir.

Zalujoči ostali:

MARY URBAS, soproga

MARY KOVELAN, hči

VICTOR, JOHN in PVT. ALBERT, sinovi

ANNA, sinaha JONNY, vnuk

KAREN, vnukinja

LOUIS URBAS, brat

V stari domovini pa zapuška zalujočo mater, FRANCISKO, brate ANTONA, JOSIPA, VIKTORJA, KAROLA, in sestro MARY

Cleveland, Ohio, 26. novembra 1945.